

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden keddén, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Helyzetünk okai.

(+) Ha valaki azt gondolná, hogy a magyar katholicizmus jelenlegi szomorú helyzetének egyedül az ellenség gonosz indulata az oka, nagyon rossz helyen tapogatóznék. Még vastagabb hályog borítaná annak szemét, aki válságos állapotunkban való vergődésünket, hogy úgy mondjuk tehetetlenségünket azzal akarná megmagyarázni, hogy ellenfeleink hatalmáról és erejéről mondana rettentő dolgokat.

Az apostolok gyengébbek és kevesebben voltak mint mi, feladatuk terhesebb, ellenfeleik hatalmasabbak voltak a mieinknél, s mégis czélt értek, diadalt arattak. Ne siessünk a Gondviselés segítségére hivatkozni; Isten most is velünk van, csak mi vagyunk gyengék és gyávák az ellenünk tornyosuló nehézségekkel szemben; csak mi benniünk kevés a szeretet, az egyetértés arra, hogy vállvetve együtt működjünk, csak mi vagyunk ügyetlenek arra, hogy fegyvereinket megtaláljuk és kellőleg felhasználjuk.

Mivel a „betű öl“, szóljanak a példák, az utóbbi évek tapasztalatai.

Hogy mennyire gyávák vagyunk, láthatjuk eddigi működésünkéből. Mennyire megrémültünk, mikor a liberálisták tojto-

gató kezét nyakunkon éreztük, mikor az ellenünk indított hájsza első áldozatairól tudomást vettünk! Micsoda panaszok, micsoda méltatlankodás nyertek kifejezést szavakban és írásban egyaránt. Bizony, épületes példát hagytak volna hátra számunkra az első századok üldözött keresztényei, ha sóhajtásnál egyebet nem tettek volna!

Aztán az a széthuzás, az a viszálykodás, mely jobbainkat is megtévesztette, mely közös küzdelmünket oly gyakran megbénította, nem volt-e egyik oka és pedig nagy oka, hogy mai napig is olyan kevesen értjük meg egymást, oly kevesen vagyunk, kik egy táborban tudhatjuk magunkat.

Ezt a szeretetlenséget, ezt a féltékenységét egymás irányában le kell tennünk, meg kell szüntetnünk, ha ügyünk jobbrafordulását csak álmodni is akarunk.

E két nagy hibánkat, gyávaságunkat és benső viszálykodásunkat betetőzte a harmadik: *elmaradottságunk, ügyelenségünk.* Megérdemi, hogy hisse bővebben foglalkozzunk e tárggyal. A legalkalmasabb példára hivatkozunk, a mi legnagyobb gyengénkre, elleneink legnagyobb erejére: *a sajátóra.*

Dicséretünkre legyen mondván, hamarosan beláttuk, hogy: „h c Rodusbic salta“,

*Ó, ezek a szívők a míg doboztanak.
Utolsó percükig a hazáért vrték,
Ha ide kijöttök, ne köznapit gondtal,
Hanem imádsággal, koszorúval jertek!*

*Mennyi honszeretet szól innen mihozzánk,
Mennyi tanulság van itt ebben a porban!
Micsoda varázs van itt a levegőben,
Hogy még a szívünk is selesebben dobban!
Valami szent lánban reszket itt a lélek,
Elborul a szemünk, a könnyünk kicsordal
S a fuwallattalan, titkos csöndességben
Mintha az Ur szólna a csipkekorból...*

*Drága gyönggyé lesz itt minden áldott könnyecsepp
A síró szemekből Érettük lpergő,
Hadd senjen a „Szózat“, hadi kiáltás vissza
Zokogó hangjait a viszhangos erdő!
Hintetek virágot a honvédsírokra,
S mind harmatos legyen szemetek könnyétől,
Virágos sírokban álmodjanak tovább,
Örök szabadságról, örök dicsőségről!*

Füzy Antal.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Honvédsírok.

*Tudjátok-e hol van ennek a hazának
A legdrágább földje, legáldottabb halma,
A hol a virág is színesebb mint másutt,
A hol beleszótték sok zokogó dalba?
A mit a porszem is drágább mint a gyémánt,
Hol beszélni tudnak a lengő fűszálak,
Ahova az égnek szabad madarai
Legszébb dalaikat elzengeni szállnak?*

*Nem ott van, nem ott van a hova ti jártok,
Nem a vigasságok mulató-kertjében.
A hol azt a földet öntözi a felhő,
Ott a muzsikaszó elhallgatott régen.
Ott legutoljára olyan nóta hangzott,
Melytől meggyűlt minden kis cseppje a vérnek,
S a kik azt hallották már nem miközöttünk,
Hanem a mennyei dicsőségben élnek!*

*Virágos mezőkön, sugó erdők szélén,
Faragott kő alatt egy-egy halom zöldel,
Alatta porladó hős sívek vegyülnek
A véren megváltott édes anyafölddel.*

Egy föltaialó.

Irta: Kincs István.

Valóságos széllal bélelt ember volt: tett-
vett ész és gondolat nélkül. Egy gombostű-
fejről képes volt óráig is beszélni a nélkül,
hogy róla valamit mondott volna. Hanem azért
a társaságokban mégis szerették. Olyan volt,
mint a könyv, ha tartalma nem is ér semmit,
megbecsülik legalább a táblája kedvéért.

Különbön pedig Kende Laczinak hívták.
Együtt ült a kompánia. Püsky doktor se
hibázott belőle. A doktor értette legjobban,
hogyan kell kezdeni, hogy Laczi a súlykot
legmesszebb merje vetni.

— No, hányadán vagy a szívhajoddal?
— kezdte Püsky csak odavetöleg.

— Transz barátom, most nagyon is meg-
teszi.

— Hol kuráltad magadat ki annyira? Az
utolsó négy hónapban színedet se láttuk. Mondd
csak, merre csavarogtál?

— Sorra vettem a hazai fürdőket — fe-
lelte Kende Laczi duzzadó önértettel.

— No és nekünk semmiről se számolsz be?
— Ahogy tetszik. De hol, melyiknél kezd-
jem el voltaképen? Csak úgy zümmög a sok
fürdő név a fejemben. Teplicza, Héviz, B-Fü-
red, Czirkvenicza, Kőbölkut...

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon-
és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelmeiket, általánosan elismert jó hírnevű
gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetséggyöngyöket, stb. efféle cikket.
„Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár,
Nádor-utca 2. szám** teljes-köz sarkán levő üzletében.

nyerjük, mert magunk is erőtlenekek és ügyetlenek vagyunk.

Nézzük csak ellenfeleinket, a liberális-zsidó sajtót. Ismerjük céljukat; a társadalom alapjainak megrendítésén, az Isten, a vallás, az erkölcs és minden az emberiséggel egykoru tekintély lerombolása által, dolgoznak mindannyian. S mekkora önértéssel, mekkora ügyességgel teszik ezt! Igaz, tulbuzgóságukban sokszor elvetik a sulykot, s nevétségessékké lesznek a komolyan gondolkozó emberek előtt, de hol van ma az az ember, ki Diogenes példáját követve a mai világban komolyan, mélyen gondolkodó embert keresen az ujságolvasó milliók között.

Lássunk csak pár példát.

Egy újabb időben keletkezett fővárosi „közkeveltségi“ zsidó zsurnál május elsején dicsőhimnuszot zengett a szocializmus tiszteletére, mely szerinte a legártatlanabb valami, csak kenyeret, jogot kér, anélkül, hogy más jogait, más vagyonát, bántaná. Kell ezt bizonyítani! Ime bámuld világ e szerény embereket, május elsején még a lárpaducakra sem huztak fel senkit, csak kenyeret kértek, azt is alázatosan. Ime a jogos követelések méltánylása.

Ugyanez a kedves? „collegánk“ regisztrálta pár héttel ezelőtt egy felső-magyarországi tanár (!?) ponyvára, vagy oda sem illő pornografikus ocsmányságait névszerint. Mint az erkölcs hű öre, kötelességszerűen a vallás-és közoktatásügyi miniszter figyelmébe ajánlotta az ifjuság trágár nevelőjét. Hogy a könyvek címét, azok beszerzésének módozatait olvasóival szintén megismertette, az mellékes.

Ime a sötétség fainak ügyessége!

Egy impozáns külsejű napilap nemrég megtegyegette egyik határszéli egyházmegye püspökét, mert hivei Ausztriába járnak misét hallgatni. S tette ezt egész komolysággal. A katolikus autonómia, a görög katolikusok magyar liturgiájának kérdése stb. nem mutatják-e napon-

kint a liberális sajtó tulnag buzagalmát és önértetét? — Igaz, — mondja Szentéges Atyánk — a kath. irók nem élhetnek azon fogásokkal és pikantériákkal, melyekben az ellenfelek ugyancsak nem tartózkodók: de egy színvonalon állhatnak velük, változatos, élénk írásmódra s az ujdonságok érdekes előadására nézve. Nálunk a cél nem szentesíti az eszközöket, de ez nem zárja ki, hogy ügyesek legyünk, mi nem lehetünk, nem is akarunk erőszakosak, tolakodók lenni, de lehetünk erősek, bátrak, önértetek. A mai világnak imponáló fellépés kell, a tulszerény hang nála stiket fülekre talál.

Azért, ha azt akarjuk, hogy igaz ügyünkről, érdekeinkről, jogainkról tudomást szerezzen a világ, hogy szavunk ne legyen a pusztaban kiáltó szózata; értsük meg korunkat, beszéljünk hozzá és az ő nyelvén.

— A kath. kongrua. A P. H. a végtelenbe huzódó kongruarendezésről a következőket írja: A katolikus ügyek iránt érdeklődők körében nyugtalanság van a katolikus kongrua rendezésének késedelme miatt. Panaszoknak, hogy a sok fő- és albizottság, ügyosztály, szaktanácsokmány igen bonyodalmas apparátusával három évi munka után sem készült el a javadalmak összeírásával. Ezenkívül még meg kell állapítani a hozzájárulások összegét a nagyobb javadalmak, esetleg a vallásalap, a főpatronátus és az állam részéről. Azaz még a dolgoknak most is az elején vannak. Am a kultusz-miniszter magára vessen ha, ahelyett, hogy a dolgot minél egyszerűbbé tette volna, azt oly komplikáltá tette, hogy maguk a bizottsági tagok is fejtekk vesztik a sok bürokrata pedanteriával összezsavart munka közt. Állítólag a bizottság tagjai most revidéálják az egyházmegyei lelkészek és a világi hatóságok munkálatait. Ez a revizió, hogy véget hamar nem érhet, az mindenki előtt világos, a ki tudja, hogy a tisztelt bizottsági tagok közül nem egyiknek fogalma sincs a kérdés komplikált részle-

teiről, melyekre nézve a miniszteri utasítások is csak ötölnék-hatolnák. A kongrua kérdés minden halogatásáért és az abból előállható veszedelmekért vállalják el a felelősséget azok, a kik tudós fontolgatásaikkal hallgatásnál egyebet eddig nem produkáltak. Am nem esoda, ha a szabadelvű rendszer még ebben a kérdésben is kételkedő állásponton áll. Mitem akr ugyanis egyebet, mint, hogy az alsó klérusban bizalmatlanságot keltsen a felső iránt a szégyen alsó papságot pedig, mint lázongó elemet tüntesse fel a püspöki kar előtt. Ez a halogató célja és nem más. Hogy a katolikus közönség zugolódik ily körülmények között, azon nincs mit csodálkoznunk. Sok oka van annak egyébert is zugolódni.

A rab-ipar.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Mult heti levelemben érintettem azon okokat, melyek a kisiparosok legtöbbjében leledzenek és meggátolják azt, hogy a kisipar mai pangó állapotából fellendüljön és ezzel a kisiparos életsorsa jobbra változzék. Am próbálják meg csak kisiparosaink az ott elmondottak megszívlelése után a jövőben több lelkiismeretesség, pontosság, élelmesség és takarékoság kifejtése által állításainkat megozafolni, meg fogják látni, hogy a már-már amugy is megindult antiliberális mozgalmak mellett állapotukban is kedvező változás álland be. Annnyival inkább is remélhetik és bizton várhatják ezt, mert a mint a tünetek mutatják, a stréber uralmak ideje tünőfélben van és kedvezőbb napokra van kilátásunk virradhatni.

Jelen soraimban azon külső okokról szólok, melyek nem magukban a kisiparosokban, hanem részben a társadalmi viszonyok ferde, egészségtelen fejlődésében, másrészt pedig a hatalomnak a kisiparra gyakorolt, elhibázott nyomásában találjuk magyarázatát.

Arra, hogy az előző tízedek vad-liberális kormányzói és hangadó férfiai, a legtöbbször önös czélekből, a nagytöke felé való hasznole-

tartja az előirt diétát, ugy még a kolera ellen is hatalmas orvosság.

A részvénytársulat megalakult, névről meg én gondoskodtam, elnevezvén az építendő fürdőt Köbölkutnak.

Kicsitől nagyig mindenki meleg érdeklődéssel kísérte a vállalat prosperálását. A részvényekkel maga a főispán házalt s nem tellett bele két hónap, máris valamennyit elkaptokdát. Melleleg megjegyzem még, hogy a juhász 200 darabot kapott belőlük ingyen s azért nyomban felmondta gazdájának a szolgálatot.

— Hát rólad megfeledektek? — kiáltá Püsky hangosan hahotázva.

Laczi meghökkent, hanem csöppet sem jött zavarba.

— Az én érdemeimet jegyzőkönyvbe veték, megtoldva azon privilegiummal, hogy mindenkoron ingyen fürdőzhetem Köbölkuton. Kirtartanak mindennel.

— Ugy látszik, az intéző körök nagyon jól ismertek már — szólalt meg egy kompánista — azért nem adtak részvényt. Azok ugy se vallottak volna ki három esztendő az íróasztalod fölájában.

— Abban igazad lehet, komám — felelté Laczi mosolyogva — mert, tudod, én nem igen szeretem a heverő tökét. Fölvem a forgatás.

— Isten éltesse Laczi! — fogta Püsky a poharat — s nevelje nagyra Köbölkutat!

— Erre már iszom — volt a válasz.

Kocintottak egyszer, kétszer s kitudja hányszor utána.

Pedig hát Kende Laczinak nem lett volna

— Hopp! — kapott Laczi szavába Püsky, mielőtt még folytathatta volna — Köbölkutról beszélj, mi jóformán arról tudunk legkevesebbet.

— Én meg éppen arról legtöbbet.

— Ne mondd — ráta négy-öt is a fejtét tamáskodó tekintet kíséretében.

— Mondom biz' én. Hiszen azt a fürdőt én találtam fel: magam is vagyok a keresztapja.

— Akkor hát kutya kevés kapitális feketik benne — gunyolódott egyik kompánista.

— Egész Zalavármegye pénze gyümölcsözik benne — vágott vissza Laczi. No de hagyjatok békét, hadd kezdjem már egyszer az elején.

— Hallgatunk már.

— És Kende Laczi elkezdté.

— No hát gyerekek, így történt a dolog, hogy miután a nyáron öt-hat fürdőt már megjárta, veszettül fogyni kezdett az aprópénzem. Tanácsosnak tartottam elmenni Zala-Szent-Miklóra, a bátyáimhoz. Itt pénz nélkül is ki lehet vallani pár hetet.

Hanem azért vesztég még sem tudtam maradni. Az ebédemet rendesen zsebre vágta s azután nekivágtam szőlőnek, erdőnek, merre még a nemes vármegye jóvoltából csak a második milleniumra készülnek meg az országutak.

Ilyetén csavargás közben egyszer egy juhászra akadtam. Végig nézett rajtam s jóformán megtetszhettem neki, mert búcsúllettel köszöntött, azután előhuzta a csutoráját és megkiált vele.

— Igyék az ur, megkövetem alásan — szólt mosolyogva — aztán mondja meg az ur, mit iszik?

Bevezetésnek elég furcsa volt, de annál inkább lépre mentem: huztam egyet a csutorából. S mit gondoltok, mi volt benne? Savanyu-viz, irgalmatlan komisz savanyuviz.

A bolond juhász savanyuvizet hordozott a csutorájában.

— És hogy fizette kend ezt a pocsolylét a zsidónál? — kérdeztem a magam emberétől, hogy a csutora zsejét megtöröltem.

— Nem vettem én azt uram a zsidónál.

— Hát?

— No hát magam fakasztottam. Abunela, ott alant a domboldalból jókora követ ástam ki s annak a nyomába forrás támadt. Eddig talán már malomkereket is hajtana.

Ez a magyarázat megbillentette pillanatra az eszem egyensulyát. Zavartan néztem magam elé. Hanem végre megint elkértem azt a csutorát. Hatalmasat huztam belőle s most akár csak más ize lett volna. Kitünő víz volt az nagyon, olyan, hogy olyant nem evett hamarosan az egész osztrák-magyar monarchia.

— Az áldóját is! — gondoltam magamban — ide fürdőt kell építeni. Legalább ha más nem, a szenvedő emberiség bizonyosan örök időnkig fogja áldani Kende László emlékét.

Föllármáztam az egész vármegyét. Az orvosok hitales olmányokkal bizonyították, hogy az ujonan fölfödözött víz páratlan a maga nemében: a szivbajt éppen ugy grógyítja, mint a törött lábat s ha valaki pontosan be-

gravitálásból mennyire elnyomták a kisipart, meggátolták körülzárkalmazott törvényekkel, ennek nem csak felvirágozását, hanem jóformán tönkretették még létalapját is, — kár a nyomdafestéket pazarolni. Most eszmélhetnek és lát-hatják, hogy az egyik testvér tulságos dédelgetése, a másiknak elenyevését vonja szükségképpen maga után. Oktalanul cselekedtek, mint az az esztelen sarki hordár, aki a rábizott máhát a helyett, hogy megosztotta volna két erőteljes válla között egyenlően, egyikre két annyit rakott, mint a másikra; persze döcögve ballaghatott csak, míg utóbb is elveszté az egyensúlyt. Megdönthetetlen fizikai törvény, hogy a nagy magához vonzza a kicsinyt, sőt addig szívja fel magába, míg ez megsemmisül. Csak hogy a mit a liberális kormányok így nyernek a révén, elvesztik a vámon. Mert ismét fizikai és kémiai törvény, hogy az ellentétek kiegyenlítik egymást. Amit a kormányok a nagyipar pártolása által ezen a révén adóban nyertek, a kisipar tönkrejutása által elvesztik a vámon. A haszon tehát legfeljebb csak az, hogy pár száz nagyiparos és vállalkozó kedvéért, az elzártsábe, a szocializmus karjaiba kergetnek ezer meg ezer kisiparost. Már most csak az lehet kérdés legfeljebb: vajon cél-e ez vagy csak eszköz az önhatalom kielégítésére? Kimondhatjuk bátran, hogy akár cél, akár pedig eszköz, egyiknek sem tisztességes.

Korunk egyik jelszava: a humanizmus.

De hát mit ért korunk a humanizmus alatt? Törvényeket és rendeleteket, melyek merőben nevelésesek is sokszor. A tulajdonos eladásra szánt állatait megkötözve nem veheti piacra, mert a humanizmus nevében megbüntetik. A csak gyanu miatt elfogott — tehát esetleg ártatlan — emberi lényt a humanizmus szigorú örei összekötött kezekkel és lábakkal szuronyok között kísérik a kínzó szobába. (A legutóbbi komárommegyei eset.) Az agyoncsigázott, talán éheztetett fiakker-gebe fölött általános a sajnálkozás, míg az inségtől összeesett szemérmes koldusra emberi lény alig talál könyörületet. A czéges gazemberek, a társadalom fenevadjai, csalók, sikkasztók, zsiványok, gyilkosok, stb.

szabad innia. Szívujja miatt eleget tiltották nekik az orvosok. Csak hogy az orvos jelenlétében, úgy tartják, mindent szabad a betegnek és Laczy is Püskyben bizott.

A társaság javarésze elitta már az eszét, neszesztek, lármáztak, ahogy ilyenkor már megszokott történni. Hanem az egyszer olyan valami is történt, a mi máskor ritkán szokott megenni. Kende Laczy tudniillik egyszerre csak lefordult a székéről: elővette a szivgörcsre.

Valamennyien segélyére siettek. Szobát nyitottak s feketették. Püsky ott ült az ágya mellett. A többi meg köröskörül leste, mikor tér már egyszer magához.

Végre fölvetette pilláit. Rövid vártatva megszólalt Püskyhez fordulva.

— Látom, csak szamarak vagytok ti doktorok valamennyien. Ebből a rongyos nyavalyámból sem tudtok kigyógyítani.

— Kigyógyítalak barátom, csak fogadnád meg egyszer a szavamat.

— No hát megfogabom. Hadd halljam, mi lesz a kura?

— Először is fürdőre megy.

— Fürdőre? — kérde folyton a fejét rázva s azután gunyosan kezdett kacagni.

— No nem teszitek? — kérde Püsky.

— Igenis hogy nem.

— Pedig annak meg kell lenni. A fürdő-
orvost majd utasítom, hogy farkasguzsába kös-
sön, mihelyt poharat fogsz a kezébe.

— Könnyen beszélsz — kacagott tovább
Laczy megszokott metsző szarkazmusával, —

rezére egészségi szempontból, kifogástalan minden szükségessel ellátott palotaszerű börtönket épít a humanizmus, míg a becsületes, de szegény adófizető egészségtelen, nyirkos kunyhóban éheznek.

De menjünk tovább. Általános princípium, hogy a munka felemel, nemesít. A valóban munkaszerető ember nem törí gazteteken fejét. Nincs ideje rá, lelke nem is ismeri azt. Ezen elvből kiindulva mit tesz a humanizmus? A czéges gazemberek számára palotaszerű épületekben minden szükeáges eszközökkel és anyagokkal felszerelt műhelyeket rendez be és ez emberi bestiákat nem is kényszerítve, — mert hiszen gondoskodva van róluk élelem, ruházat, sőt a legtöbb ember által csak hírből ismert kényelem tekintetéből is, — hanem csak úgy ha akarja és abban az iparágban nyer jól fizetett mesterektől alapos oktatást, melyre éppen kedve van. Hát ez humanizmus? Ez nem az kérem, ez a bünnök a dédelgetése.

Ez az ugynevezett rab-ipar. Hogy ez minő kárára van a kisiparnak, azt kifejezni nem lehet. Versenyt támaszt az államhatalom magával az adófizető polgárokkal szemben. Ezer meg ezer keze munkájával becsületesen megélni akaró család szájából kiveszi a megélhetés falatját. És miért?! Talán bizony azokból a kitanult rabiparosokból mind hasznos társadalmi tagok lesznek? A tapasztalat mást bizonyít. Ha minden ezerből egy-kettő megjavul is, ez még nem lehet ok arra, hogy ennek az egy-kettőnek kedvéért tönkrejuttassunk, a megélhetés módjától leketlenül megfosszunk egy egész társadalmi osztályt.

Ezt látta át mindenestre jelen kormányunknak, úgy mutatkozik, hogy az ilyesek iránt is érzékkel bíró igazságügyi minisztere, midőn elrendelte, hogy a fegyenczák a fegyházakban csak olyan iparágakban gyakoroltassanak, melyek hazánkban nem kultiváltak.

Egyelőre üdvözöljük némi örömmel e hirt, mely talán segíteni fog némileg kisiparosaink eléggé aggasztó helyzetén.

Volna ezzel a rab-iparral szemben egy

vagy talán ti kölcsönöztek nekem visszafizetési kötelezettség nélkül pénzt az én fürdőzéseimre?

A tisztelt kollegák közül pár éppen azt akarta mondani, keressen másutt olyan bolondokat, de ne köztük, hanem Püsky megint megszólalt:

— Ne félj, barátom, semmitől, mindenről gondoskodva van. Garas kevés, de annyit se kérnek tőled. Ellátnak urimódon.

— S hol vannak azok a bolondok?

— Köbölkuton, — volt a válasz — ott neked szabad fürdést biztosítottak.

Az orvos alig bírta bevégezni szavait, mert hangos hahota szólt már bele szavaiba. A kompánisták önkénytelenül föl kacagtak erre a mulatságos ajánlatra.

Kende Laczy csak most eszmélt föl. Eszébe jutott, mennyi mindent hordott ma este össze arról az új fürdőről s most ezek az emberek mind az ő kontójára mulatnak.

Írtózatú haragra gerjedt. Szemei vadul forogtak, kintrott az ágyból s fölindult hangon neszeszte:

— Ti, ti akartok engem lóvá tenni, gazemberek? No megálljatok! Most csak azért is elmegyek Köbölkutra... de ha viaszajvók, egy szót se referálok nektek, ti himpellér gazemberek...

Kisietett az ajtón és befutott az éjszakába. Hová? merre tartott? azt csak az égen ballagó fiastyuk tudná megmondani.

életre való eszmém, de erről most hallgatok és a helyett inkább különösen az első levelemben elmondottakat ajánlom még egyszer a legjobb szándékkal kisiparosaink jóakaratu békés figyelmébe.

Igen tisztelt Szerkesztő urnak

igaz hive
Szemfőles.

Materna nővér †.

Mindig kaszál a halál és mindig ott, ahol nem vetett. Élet az ő tápláléka s élet nélkül nincs halál. Pedig nem ott született, ahol az élet, hanem csak ott, hol a vétek fogamzott; s akkor szünik meg csak majd, midőn vétek nem lesz többé, midőn az élet Ura az ítélet nagy napján kikelti majd a magot, melyet a kaszás sirba vetett.

Sajnálkozás kíséri mindig az áldozatot, melyet a halál elragad, de főleg akkor, midőn az áldozat — mint mondani szokás — a halálra meg nem érett még.

Tavaszkor a termést levágni nem szokás, s ha mégis, szármalmas dolog bizony!

Az emberéletből harmincz év még tavasz jelent. Ennyi évet számlált Materna nővér, midőn a halál végeztét vele. Sok jót, hasznosat tehetett volna még a népnevelés terén, melyen oly buzgó odadással szolgálta Istenét, magyar hazáját.

Vérszegénység folytán évek óta gyengélkedő, de mindamelllett vig kedélyű volt. Sikertől megjegyzéseivel nem egyszer nevette meg társait. Betegségét — mind ezt a tüdőbajosoknál megszoktuk már — nem vette komolyan. S midőn az orvos biztatásával szemben főnöke őt bajának veszélyességére figyelmezteté, kezdetben rosszul esett neki. De Isten kegyelméből rövid idő alatt megbarátkozott a halál gondolatával.

Orvosa, ki kiméletből palástolta előtte aggasztó állapotát, azzal vigasztalta, hogy szépen haladunk. Ő pedig suttymban, úgy hogy nővértársai megfigyelhették, az ég felé mutatott. Másrok annak a reménynek adott kifejezést az orvos, hogy ha majd nem sokára összeszedi magát a kertbe sétálhat. Erre egész hideg vérel azt a megjegyzést tette, igen majd a sirkertbe. Ime, az ő jó kedélye még a betegágyon sem vált meg tőle.

A mily jámbor volt élete, oly épületes halála. Nem zúgolódott, pedig az utolsó napokban nagyon gyötörte a köhögés. Megváltójának, ki panasz élküli szenvedéssel váltottamag, halála perczéig hűséges tanítványa maradt a türelemben.

A szentségek fölvétele előtt meghatóan bucsuzott el nővértársaitól. Mindegyikűl búcsánatot kért s biztosította őket szeretetéről. Megköszönte nekik, főleg betegsége alatt tanúsított kedvességüket. Emlékül elosztogatta képecskét, amit avval a számitással tett, hogy valahányszor kezükbe kerül a képecske annyiszor Maternára fognak gondolni.

Szeretett volna elméledni, azért föl hívták arra, hogy csak a feszületre tekintsen s mindjárt tud majd elméledni arról, amit ott lát. Mert itt látja Istent megfosztva ruhától, hogy minket mennyei javakkal ékesítsen. Feje tövissel koronázza, hogy minket az ég koronájával jutalmazzon. Arca vértől ázik, hogy rólunk a bünt leomssa. Karjait kitérja hogy szerető szivére öleljen... Itt közbe szól a beteg: Oh bár csak mindjárt magához fogadna. Szívesen mennék.

Csütörtökön éjtélkor beszélő tehetségét látszott vezíteni s ekkor a nővéreket köréje gyűjtötték. Ima közben ismét kissé megerősödött, beszélt, s a fohászokat (bár nagy nehézséggel) utánuk mondogatta. Tagjai hidegek voltak már s így szólott: „nem látok, nem hallok”. Szemei megmeredtek egy hullámozatos hörgés és a nemes lélek elvált a mulandó testtől, hogy megjelenjék Isten itélőskéje előtt. Hisszük, hogy megnyerte a mít fohászaitban sokszor kért: „Jézusom ne légy bírád, hanem megmentőm.”

Ime így halt meg Istenben bizva egy derék apácza. Halála tanulságos és emlékeztetés

predikáció marad társainak. De tanulságos lehetne még inkább a világ fiának, ki halálra gondolni, Istenről tudni nem akar. Mert van halál és meglep talán, mikor nem is várod. Van Isten, kihez mennék halálban a jó lelkek és van ördög is, ki halálban kétségbe ejti a reménytelent, ki életében halálra nem gondolt. A mai requiemem, valamint a temetési szertartáson is igen nagy közönség jelent meg. Mindkettőt Gremsperger István apátkanonok, az irgalmas nővérek rendkívüli gyóntatója vezette segédlettel.

UJDONSÁGOK.

?

Nem szeretjük azokat az urakat, a kik betegjék a fiúkat akkor, mikor egy kis áldozatot, vagy legalább fáradságot kérnek tőlük ahhoz a munkához, melynek egyetlen, tiszta célja a hazafiúi szellem ápolása. Kevesebbre becsljük az ilyeneket azoknál is, a kik gseftelnek a hazafisággal, mert azok így néha közvetve, talán akaratlanul is, használnak valamit. Végtelenül szegény emberek ezek, mert lelkükből hiányzik a nemes eszmékért való hevülésnek ama föltétele, melyet őszinteségnek neveznek. Valamikor talán meg volt bennük, gyermekkorukban bizonyosan, de elvesztették, mire a szerepléshez kvalifikációt szereztek. Most, ha felvilágosultnak mondott agyukban megfogamzanék is valami nemesebb gondolat, sietnek elfelejteni azt, mert kimondani is restek, nem hogy végrehajtni.

Nem restséget kellett volna mondanunk, hanem valami erősebbet. Ha azok az emberek élhetetlenek, a kiknek értelmiségüknél fogva az a hivatásuk, hogy világító, tanító példával járjanak a társadalom előtt, melynek „krémjének” képzelik magukat, mit várjunk akkor ama felebarátinktól, a kikbe véletlenül kevesebb szellemi és anyagi tehetség szorult?

De ne mondja senki, hogy prédikálni akarunk. Ha kérdezi valaki, miért mondjuk el ezeket, ajkunkon a felelet: *magyarokat* keresünk Székesfejérvár városban, a kiknek most meg kellene emlékezniük arról, hogy volt ennek a hazának egy földi javakban szükkölködő fia, kinek szótátán milliók lelkesedtek akkor, mikor a lelkesedés nem a löversenyek izalmában nyilatkozott, hanem az ezer sebtől vérző közös édes anyáért, a hazáért való áldozatokban. Magyarokat keresünk, a kikben van még annyi hazafiság, hogy azt a szegény poétát magukénak merik nevezni és büszkének annak dicsőségére, a kit irigyelnek tőlünk minden nemzetek s a ki meghalt a szabadságért Szegevár mezején.

Most, mikor az egész magyar nemzet leróni készül kegyeletének adóját a szabadság legnagyobb dalnoka és vértanuja előtt, kérdezzük mi még egyszer: van-e még annyi hazafiság Székesfejérvár közönségében, hogy az ünneplők sorába lépjen, hogy kegyeletének méltó kifejezést adjon? Tudják-e, micsoda tradíciók fűződnek ahhoz a névhez, melyet városunk visel? Szándékoznak-e valamit tenni, ha egyébként nem, legalább a becsületért?

Helybeli lapársainkat nem kérjük most már, hogy szóljanak valamit a Petőfi ünnep érdekében. Ha azt hiszik, eleget

tettek a multkori szerény megjegyzésükkel, legyen nekik az ő hitük szerint. Lehet, hogy más dolguk van.

— Az érdem jutalma. Teésről táviratozzák lapunknak: Szép ünnepély folyt le ma közönségünkben. Ugyanis a mai napon nyújtotta át dr. Fenyvesy Ferenc veszprémmegyei főispán Riffer Nándor nyugalmazott püspöki uradalmi főredésznek a legmagasabb kitüntetést, az arany érdemkeresztet, melylyel a püspöki urodalomnál eltöltött 40 esztendei bűséges szolgálatának külső elismerésül tüntette ki a királyi kegy. A főispánt a falu határában diszbandérium fogadta. Harminez ünneplőbe öltözött legény és huszonnégy fehérruhás leányka vonult ki az ünnepélyes fogadtatásra, mely alkalommal a főispánt a község előjárósága üdvözölte. Innen a főispán a községen keresztül egyenesen dr. Steiner Fülöp székesfejérvári megyés püspök ő méltósága nyaralójába hajtattott, hol szép beszéd kíséretében tette fel a derék öreg ur mellére az érdemkeresztet. Délután 1 órákor a püspök nagy díszebédet adott.

— Az örökimádás temploma. Ismeretes már a közönség előtt az a kegyeletes mozgalom, mely a főváros kath köréből indult ki, hogy Erzsébet királyné emlékére közadakozás útján templom emeltessék az ország fő és székvárosában, melynek falai között nap nap után imádkozni fognak a királyné lelkiüdvösségeért. E kegyeletes terv kiviteléhez legnagyobb készséggel adta meg beleszerezését a király és az ő elhatározása folytán Mária Valéria főhercegnő mint fővédnökön állott a gyűjtőbizottság élére, a mely már eddig körülbelül 90.000 forintot gyűjtött a kegyeletes cél megvalósítására. Ez a központi gyűjtőbizottság szükségesnek látja most már ezt a mozgalmat az egész országra kiterjeszteni és tervbe vette, hogy az ország nagyobb városaiban, a megyék székhelyein gyűjtőbizottságokat alakít, melyek a társadalom minden rétegét be fogják vonni a mozgalomba.

Az örök imádás templom vidéki bizottsága Fejérmegye területére mult hó 27-én alakult meg. A központi bizottság elnöke Gróf Cziráky Antal, alelnöke Tallián Vilmos, jegyzője Komiss Zoltán, tagjai Dettrich Zsigmond, Báró Fiáth Pál, Kégl György, Koller Pál, Meszleny Benedek, Meszleny Lajos, Meszleny Pál, Gróf Nádasdy Tamás, Végh István, Gróf Zichy Aladár, Ifj. Gróf Zichy János és Ifj. Gróf Zichy Nándor. Az alaluló írás az alább felsoroltakat bizta meg, hogy a vidéken az örök imádás templomára pénz adományokat gyűjtésnek családjaikból és ismerőseik közül hűgyeket kérjenek fel, kik a megyés püspök által elrendelendő f. évi szeptember 10-én, Erzsébet királyné halála évfordulója napján tartandó gyűlésen a templomban rendezzenek a fenti célra gyűjtést. A megbízottak községek szerint a következők:

Abán Dettrich Zsigmond, Csoóron Szőgyény-Marich László és Szőgyény-Marich Géza, Csöszön, Falubattyánon és Fülén Ifj. Gróf Zichy János, Inotán Gróf Nádasdy Tamás, Iszka-Szent-Györgyön Gróf Pappenheim Szigfried, Jenőn, Nádasdladányon és Kis-Keszin Gróf Nádasdy Tamás, Kápolnás-Nyéken Meszleny Benedek, Lovas-Berényben Gróf Cziráky Antal, Pákozdon-Báró Durneisz Sándor, Pátkán Tallián Vilmos, Seregélyesen Gróf Zichy Kazimir, Szababattyábon Gróf Zichy János, Szent-Mihályon és Urhidán Gróf Zichy Jenő, Tácszon Gróf Zichy János, Velenczén Meszleny Pál, Zámolyon Tallián Vilmos, Bakony-Sárkányban Báró Fiáth Pál, Balinkán, Guth-Tamásin és Isztiméren Ifj. Gróf Zichy János, Bodajkon és Söréden Marsovszky Viktor, Csákberényben, Gánthon és Kozmán Vértessy

György, Moórott Báró Trauttenberg Frigyes, Alsó-Alapon és Alsó-Szent-Ivánon Koller Pál és Koller Tivadár, Czecczén Hardy Antal, Herczegfalván Farkas Gyula, Kálozon Ifj. Gróf Zichy János, Nagy-Loókon Fiáth István, Sár-bogárdon Heltay Jenő, Sárkeresztúron Meszleny Lajos, Sár-Szent-Agotán és Vajtán Gróf Zichy Aladár, Acsán Meszleny Lajos, Baracsán Báró Puchner, Bicskén Dettrich László, Bodmérön és Szaáron Gróf Eszterházy Miklós Móríz, Etyeken König Károly, Csabdin és Diósdon Végh István, Dobocon és Felcsuthon Libits Adolf, Gyurón és Kuldón Tamásy Árpád, Kajászó-Szent-Péteren Taraffás Béla, Martonvásáron, Tordáson és Vaálon Dreher Jenő, Mányon Dettrich László, Pusztá-Zámoron és Soóskuton Barcza Károly, Tárnokon Lits Gyula, Duna-Penteilén Bárdossy Viktor, Erzsiben és Erden Gróf Wimpfen Szigfríd, Kis-Perkátán és Szabolcsán Gróf Zichy Nándor, Rác-Almásán Barcza Gábor, Rác-Keresztúron Gróf Zichy Nándor, Nagy-Lángon Gróf Zichy János, Polgárdin Gróf Battyány Géza, Csákváron Herczeg Eszterházy Miklós Móríz, Csurgón Gróf Károlyi László, Pázmándon Lyka Döme.

— Ezüst mise. Nagy Lajos magyar-almái plebános e hó 20-án ünnepelte áldozárságának 25 éves jubileumát egészen csendben. Délben a jubilénsnál lakoma volt, melyen csak jóbarátai vettek részt.

— A szt. Sebestyén liget és a bicziklázók. A belügyminiszter nemrég adott ki egy rendeletet, a melyben megtiltja a sétaterek és ligetek használatát a bicikli sport kedvelőknek. A főkapitány ezen rendeletet a bicziklázók tájékoztatása végett közölte. Ámde ezen passzionatus usk a rendeletre még csak nem is hederitének, nyakrafőre vonulnak keresztül a Szent Sebestyén ligeten a tömérdek sok játszó gyermek nem kis rémületére. Felhívjuk a rendőrség figyelmét ezen ligetre és a féktelen bicziklázókra, nehogy maguk az édes apák tegyenek rendőri szolgálatot gyermekeik védelmében, mert ez kissé kellemetlen lenne. De figyelmeztetjük a bicziklázókat is a ligetre, nem azért, hogy ott bravurozzanak, hanem, hogy kikerüljék.

— Kihalt főiri család. Korompai Brunswick Géza gróf, a magyar főrendiház tagja, meghalt e hó 20-án a Sommerau-palotában a Semmeringen. Az elhunyt gróf 1834 augusztus 15-én született. Birtokai: Fehértemplom, Szent-Tamás, és még nem rég Martonvásár, a hol gyönyörű kastélya és óriás parkja volt. Martonvásárt néhány évvel ezelőtt meg vette tőle József kir. herczeg, fia, József Agost királyi herczeg számára, de ő is tuladott rajta s most Dreher Antalé. Brunswick Géza gróf első felesége Deym Jozefa grófnő volt, a kitől elvált Három szep gyermeke: a 18 esztendő Gábor, a 17 esztendő Gizella és a 11 esztendő Mária csaknem egy év alatt egymásután meghalt. Emléküket őrzi az árvaház, a mit a gróf alapított Martonvásáron. Brunswick gróf 1888. márczius 2-án újra megházasodott, nőül vette Siegl Szerafinát, de ebből a házasságból nem született gyermeke és most egészen kihalt a grófi család.

— 25 éves jubileum. Ritka és lélekemelő ünnepe volt e hó 20-án a helybeli posta- és táviratbiztosítókarnak, Majoros István posta- és távirada főtiszt hivatalos működésének 25 éves évfordulója alkalmából. A Glatz-féle helyiségben jött össze a teljes számú testület, hogy közvacsorával ünnepelje a közkezdveltség jubiléusát. A vasuti tisztikar, melyet az ünnepelethoz szintén élénk rokonszenv fűz, imponans módon vett részt a mulatságon, élén Kovács Alajos és Ranschler Béla felügyelőkkel, továbbá Schilkán János főmérnökkel. A vacsora folyamán Walder Bálint a jubiléus kartársá mondtott

felkészítő, méltatva *Majorosnak* érdemeit egy hivatalos működése körül, valamint a társadalmában és a magánéletben. *Barna Ignác* a vasúti tisztikar részéről tolmácsolta a rokonszenvet és közbecsülést, melyre magát az ünnepelethosszu hivatalos pályáján érdemessé tette. Mind-ezen szívből fakadt ovációkat *Majoros* — kit az ünnepeletről családijával együtt küldöttség hívott meg — meghatóttan mondott köszönetet. Azt talán felesleges is fölemlíteni, hogy egyéb felkészítőben sem volt hiány valamint, hogy a társaság a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákban is együtt volt még. 11 óra felé az ifjúság megkezdte a táncot. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: *Majoros Istvánné, Heilmann Odönné, Katschka Paulina, Hoffmann Róza, Heilmann Mici és Ilona, Borkovits Mariska, Zöldi Irma.*

— **Szakály Imre hőstette.** Keddi számunkban már röviden megemlékeztünk a zámolyi tüzről, melyet a villámcsapás okozott. Mint értesülünk, *Vácsi István* és felesége kiakarták menteni holmijukat a házból, de abban a pillanatban, a mikor a lakásba érték, a tető nagy robajjal beomlott s eltorlaszolta előlük a kijárását. *Kontra Imre* ref. lelkész, látva a veszedelemet, az embereket a benszerült házaspár megmentésére utasította. A kapu a nagy lángtól és hőségtől alig volt megközelíthető. Senki sem mozdult. Végre *Szakály Imre* bognár erős alakja vált ki a tömegből s fejszével a kezében a maga élete kockáztatásával utat tört a tűzeszaratnokok közt. A konyha ajtót a fejszével bevágta s berohant az égő lakásba, a hol már eszméletlenül fekiült *Vácsi István* és felesége. Nagy erőfeszítésbe került, a mig a szabadba vonták őket. A bátor életmentőt, a ki több helyen égési sebet kapott, a falu népe erősen megéljenzte.

— **Kettős nász.** Örvedetes és a maga nemében ritka családi ünnepet ült a napokban *Toman József* köztisztviselőnek álló helybeli iparos családja. Egy napon két eljegyzést tartottak. *Toman Imre* eljegyezte *Bató József* kovácsmester leányát, *Gizellát*, *Keszey József* bognármester pedig *Toman Juliskát*. A két ifjú pár menyegzőjét is ugyanegy napon fogják megtartani. Tartós boldogság legyen osztályrésük!

— **Állatkinzás.** Tegnap délután öt óra tájban fölháborító látványnak voltak tanui a nádor-utczán járókelők. Egy mézsáros kocsit jubokát szállított a felsőváros felől, de olyan módon, mely u. d. orral föltött el mindenkit. A nyomorult állatok összekötözve feküdtek a kocsi fenekén, egy más hátán, de így sem fértek el rajta. A fejük alácsingított elől-hátul, mert a kocsinak nem volt saroglyája, s az ül levők nyakán a mézsáros lagények pihenették lábukat, meglehetősen gyöngédtenül. Így haladtak végig a város legnépesebb pontján. A méltó fölháborodás hangos megjegyzésekben nyilatkozott meg mindenfelől az utalatos jelenet láttára. Százan meg százan látták ezt a kegyetlen állatkinzást, de rendőr egy sem. Nem mondhatja a rendőrség, hogy ők nem láthatnak meg mindent, az ilyesmit igenis meg kell látniok, hogy példásan megbüntethessék a barbakokat.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru *Gansl Imre*, *Ella*, *Endre* és *Béla* moóri lakosok vezetéknévüket belügyminiszeri engedéllyel *Szókere* magyarosították.

— **Falv legújabb jövendőlései.** *Falv*, az időjős, ki jelenleg egyik stájer fürdőben tartózkodik, a következő orakulumot állította föl a legközelebbi napokra: július 20—25. Kiadós esők, többször zivatarral, 22. elsőrendű kritikus nap. Utána a hőmérséklet jelentékenyen csökken jul. 20—30. Az esőzés ismét megkezdődik, számos helyen zivatarral. A hőmérséklet jóval fölemelkedik az átlagos középben, azután pedig

visszasüllyed, aug. 1 7. Nagy terjedelmű esőzések, mint zivatrok utómaradványai, augusztus 6. A hőmérsék a közép alá süllyed, augusztus 8—12. Az eső némileg szűnik, a hőmérsék emelkedik.

— **Az automobil-kocsi balesete.** Tegnap délután körörvendő arccsal mondogatták egymásnak a más baján mulatni szerető emberek, hogy a masinás kocsi a Halesz mellett megfenneklett. „Mégmérgezték a fiakerosok“ — jegyezte meg egy polgártárs. Hát az igaz is, hogy a bérkocsisok módfelett haragusznak a *benszere* s egyikük-másikuk elég megdondolatlannal olyanforma megjegyzést tett rá, a melyből gonosz szándékra lehet következtetni. A tegnapi baleset azonban csupán kisebb kárral járó megszakítást idézett elő a menetrendben. Ugy történt a dolog, hogy mikor déjtájban a szőlőlől a budai-ut felé gördült a kocsi, a sorompótól alig néhány lépésnyire hirtelen megállt. *Szigeti*, ki a pár órával ezelőtt elbocsajtott kocsi vezetőjét helyettesítette, kinos megdöbbenéssel volt kénytelen konstatálni, hogy a gépnek baja esett, s így az utat nem folytathatja. A közönség leszált és gyalog sétált be a városba, a kocsi pedig kiunt maradt. Mint halljuk, a kijavítással még ma estig késsen lesznek s holnap már a megállapított menetrend szerint fog az automobil közlekedni. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a kocsival már tegnapelőtt is történt egy kis kalamitás, midőn este 7 óra tájban a berényi uton haladt. A boju-kut dűlői fordulónál a fahid az egyik hátulsó kerék alatt leszakadt de az ijedtségen kívül egyéb baj nem történt s a kocsi megszakítás nélkül folytatta útját. A hidat másnap reggel megvizsgálták és kijavították, mely alkalommal kitűnt, hogy a gyantított merényletből egy szó sem jött, mert a hid már meglehetősen korhadt volt s így nem is csoda, hogy az egyik keresztgerenda eltört a 28 mm. súlyú kocsi alatt, mely azonkívül zsúfolásig tele volt utasokkal.

— **Kifogott hulla.** E hó 17-én *D. Adony* község határában egy, már meglehetősen feloszlásnak indult 20—22 évesnek látszó férfi hulláját fogták ki a Dunából. A szerencsétlen véget ért ember, ruhája után itélve arató munkás parasztlagénynek látszott és valószínűleg véletlenül esett a vízbe. A hatóságnál jelentést tettek az esetről, a hullát pedig, a járás orvos megvizsgálta, s a szokásos módon eltemették.

— **A multság epilógusa.** Ilyen czim alatt jelent meg lapunk keddi számában egy híreske, melyben a rendőrségtől kapott információ alapján megirtuk a sóstói verekedést. Erre vonatkozólag *Kolmann János* sóstói vendéglős kijelentette, hogy a jelzett verekedés igen szelíd természetű volt, a mint hogy az ő vendéglőjében nem is lehet nagyon legénykedni, mert a rendbontókat egy röpke perc alatt kiigazítja onnan. A vendéglős ökleire vetett pillantásunk nyomban meggyőzött bennünket arról, hogy szavát adandó alkalommal beváltani képes, azért készséggel szorítunk helyet eme megjegyzésének.

— **Petőfi emléke.** Országszerte megindult a hazafias mozgalom, hogy hősi halállal halt nagy lírikusunk emlékét most 50 év múltán azzal a kegyelettel, olyan imponáló ünnepet üljünk meg, a melyet csak megérdemel szabadságharcunk Tyrtaeusa, ki Romulusként félisten módjára hirtelen eltűnt zemeink elől, hogy annál csodásabb legyen az alakja, legendára nőjön ki a sorsa s bár halála bizonyos, mindvégiglen várjuk, folyton emlegessük, egyre szeressük, látni-hallani óhajtsuk. A mint dalait mindannyian énekeljük, költeményeit áhitattal, tüsszel olvassák mindenek, nincs csak egy is közöttünk, ki nevét ne ismerne, — ép úgy senki sem akadhat, ki Petőfi ünnepén ne venne részt és ne ragaszkodnék mindahhoz, mi most, az ünneplő hangulat közben, Petőfira emlékezteti, a mi Petőfi dicsőségét hirdeti. Ünnepeleti fog július 30-án az egész nemzet és ünnep lesz mindama helyeken, melyek Petőfivel valami vonatkozásban vannak. Ilyen ünnep készül a városban Petőfinek ama nagy művészi emléke előtt is, melyen, mint a szabadságharc eszmé-

jének legideálisabb megtestesítője, Petőfi áll az első helyen; körülötte a győzelemre rohanó honvéd sereg, melynek diadalalmóra Petőfi arczán verődik vissza. Petőfi emléke e kép: a nagy-szebeni csata-körkép („Petőfi Bem táborában“). A művészek esetleg hirdetik rajta: Petőfi dicsőségét, a kép előtt pedig Petőfi irókortársai emelnek szót: *Jókai Mór, Szász Károly, Gyulai Pál, Vadnay Károly* stb., hogy elmondják emlékezőseiket Petőfiről. A körkép-társaság ugyanis emlékezete akarva tenni e felszázados fordulót, a legtökéletesebb Edison-féle fonografon megszólaltatja Petőfinek még élő minden irókortársát, kis őt személyesen ismerték s a kirk és ezélből írott, Petőfi-emlékeztéseiket bementák a fonografbá. Kettős czélt ért el ezzel. Élő emlékeket gyűjtött Petőfiről s megörökítette azok hangját is kik maguk is a nagy időknek nagy tanui, irodalmunk legjelesebbjei. Ez élő szó-gyűjtemény aztán a Petőfi-ház erekléyi közé kerül, hogy késő unokáink is hallhassák e nagyjaink szavát, a mint Petőfit magasztalják. E gyűjtemény már most is a közönség rendelkezésére áll s a körkép látogatói mindennap díjtalanul hallhatják az emlitettek szavát. S hogy a külső keret is megfelelően a nagy időkre való visszamemlékezéseknek, gróf *Kreith Béla* nagyjértékű 48-as erekléyemuzéumának színet-javát a körkép épületében helyezte el s ezeket a körkép látogatói díjtalanul tekinthetik meg. Hogy pedig mindenki, a köznép is áldozhasson e helyütt Petőfi s a nagy idők emlékének, a körkép-társaság 50 kről 30 kr-ra szállította le a belépődíjat s ennek is egy részét a Petőfi-ház javára ajánlotta fel. Végezetül Petőfi és Bem képmását feltüntető emlékérmeket verteti a körkép-társaság, melyek árának egy része szintén a Petőfi-ház javára esik, hogy a közönség ez indirekt adományozásával is minél előbb fölépíthesse az áldozatkész magyar nép azt a Házat, melybe azért fogunk záródokolni, hogy ott Petőfi erekléyének láttár felkesedést, hazais szabadságszeretetet tanuljunk Petőfitől.

— **Szines bőrczipőkhoz való lak és krém,** melyek a bőrnek eredeti színet visszaadják; — **lakk, keztiyőr és scheuraczipőkhoz való krémek** továbbá **fekete lábbeliekhez, bőrdolhoz és löszerszámokhoz való bőrkemőcs,** vázilin, bőrapputura és lakkok, melyek a bőrt tartossá és izmentessé teszik és a bőrnek pompás ténny adnak, ugyszintén a **Fermelendt féle válygfinű czipőjénymáz, nyergyszappan, patakenőcs** állandóan friss minőségben a legolcsóbb árakon kapható: **Langráf Gábor és fia** bőr és gépszárműtárolban **Székessyvározt, Jókai-utca 8-ak szám.** — A legjobb 30 fokos denaturált spirytusz literje 28 kr-ért ugyanitt kapható, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény — Naponta postai szótküldés. 217.6—5.

— **Csinosan butorozott szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban.**

Értesítők.

(Folytatás.)

A főgymn. értesítőnél jóval kisebb a főreáliskola értesítője. Kivétel nem oly kifogástalan, mint az előbbi-é, a minak oka valószínűleg a nagy sietség, a melylyel a nyomdából kikerültek. Tudvalevő ugyanis, hogy a későn megtartott érteletsi viz-galatok miatt az értesítőket egy héttel később adhatták ki. Pótolja ezt némileg sokat megsarított *Erzsébet királynék* gyönyörű kivételű arczképe, a mely *Divald* műintézetét dícséri. Az értesítő czimlapjából megtudjuk, hogy az intézet 45 év óta áll fenn. A bevezetést itt is az *Erzsébet királynéról* való megemlékezés teszi, a mint azt *Borostyán Sándor*, az 1898. évi szeptember 14-én tartott gyászünnepeleyn mondotta. Követi ezt egy nagyon időszerű értekezés „*A középiskolai rajztanítás, mint a művészeti nevelés eszköze*“ czim alatt *dr. Kulhy József*, áll. főreális igazgató, czimzetes főigazgató tollából, a mely értekezésnek becsét teljesen méltányoljuk.

Az intézet személyzete áll 14 rendezés és 3 rendkívüli tanárból (2 latin nyelvi, és 1 egészségügyi tanár.) Azonkívül van az intézetnek 6 hittanára és 3 tornatanára. A múlt évhez képest csak annyiban történt változás a tanári testületben, hogy Hermann Ede nem szerepel a kimutatásban mint zenetanár, továbbá hogy Lóci Mór hitoktató helyét dr. Schück Bernát foglalta el és hogy Gáspár Károly helyett Kukla István vette át a tornatanítást a II-IV. osztályokban.

Az elvégzett tananyag egy színvonalon áll a múlt tanévvel, csupán annyi változás történt a tankönyveknél, hogy az I-ső osztályban Hoffmann Mór német könyve helyett Endrei Akos német nyelvkönyvét használják s a negyedik osztályban dr. Wagner algebraja helyét a dr. König-Beke-é foglalja el.

A rendkívüli tantárgyak között ez idén helyet foglal a francia társalgás, mint új tantárgy; tanára: Téry József.

A Vörösmarty-önképzőkör vezetője Exner Győző tanár volt, míg a többi tisztviselő a VIII. és VII. oszt. tanulóiból került ki. Az önképzőkör 12 pályatételt dolgoztatott ki, 8 pályadíjat osztott szét és 14 lapot járattott. A segélyező-egyesület vagyona a használatban forgott könyvek értékével együtt 3678 frt 66 kr. Ebből 833 darab könyvet adott az egyesület használatra 89 tanulóknak 964 frt 34 kr értékben.

A tanári könyvtár kezelője: Téry József. Gyarapodása 27 mű vétel útján és 14 munka ajándékozás folytán. Azonkívül járattott a tanári testület 23 folyóiratot. A tanári könyvtár leltári vagyona 1886. munka 3741 kötetben 10.496 frt értékben.

Az ifjúsági könyvtárt három tanár kezelte és pedig: Bakos János (I-II.), Gáspár Károly (III-IV.) és Exner Győző (V-VIII. osztály). Az egész ifj. könyvtár állapota 3923 kötet 5770 frt értékben. A természetrajzi eszközök, a melyeknek kezelője Bakos János 2036 frt értéket képviselnek. A földrajzi eszközök, értéke 507 frt, kezelőjük szintén Bakos János. A történelmi eszközöket Borostyán Sándor kezeli; értékiük 507 frt, míg a természetrajzi eszközök 3503 frtot érnek; kezelő Farkas Antal. A vegytani, geometriai, szabadkézi rajzi és tonászati eszközök kezelői egyenként: Gáspár Károly, Skopál István, Avjécskay Adolf és Exner Győző; értékiük: 1087, 402, 1051 és 872 frt. Az intézetben levő 1243 drb. butor 10.703 frt értéket képvisel s így az intézet összes felszerelésének értéke 36.967 frtot tesz ki.

A tanulók névjegyzékéből megtudjuk, hogy az intézet növendékei 9 osztályba voltak sorozva (I. A és I. B. o.), a vizsgálatot tett tanulók száma pedig összesen 293 volt, a kik az egyes osztályok között ilyenformán oszlottak meg: 38 (I. a), 39 (I. b) 53 (II.) 44 (III.) 31 (IV.), 22 (V.), 22 (VI.), 23 (VII.), 21 (VIII.). A legtöbb tanuló volt tehát a II. osztályban, míg a felelő 4 osztály körülből egyformán volt benépesítve. — A tanulók zöme (88) a kiskereskedő osztályból kerül ki. Nagy kereskedő gyermeke 12 jár az intézetbe; ellenben a köztisztviselői osztály csak 10 tanulóval van képviselve. Vallásra nézve legtöbb (166) az izr. vallású tanuló, ezt követik számban a róm. kath. vall. tanulók (103), az ev. ref. vallásúak (18), az ág. hitv. ev. vallásúak (5) és 1 görög keleti.

A tanulmányozás eredményének áttekintő táblázatából kitűnik, hogy az I. a), I. b), továbbá a II., III., V. és VII. osztályokban, s így átlag mind a 9 osztályban legnehezebb volt a német nyelv tanulása (34 jeles—31 elégtelen); a német nyelven kívül legtöbb nehézséget okozott a IV. osztályban a rajzoló geometria (2 jeles, 3 elégtelen), s a IV. osztályban a matematika (4 jeles 2 elégtelen). Legszívesebben tanulták a tanulók az I. a) (3 jeles, 1 elégt.), a II. (6 jeles, 0 elégtelen) és VI. (7 jeles 0 elégt.) osztályokban a természetrajzot; — az I. b) (4 jeles, 2 elégtelen) és a III. (16 jeles, 0 elégtelen) osztályban a magyar nyelvet, a IV. osztályban a matematikát (5 jeles, 0 elégtelen), az V. és VII. osztályokban a történelmet (10, illetve 8 jelessel) s a VIII. osztályban a természetant (12 jelessel). Általában pedig a törté-

nelemben elért eredmény mondható a legkedvezőbbnek.

Magaviseletre nézve első helyen áll (20 jó, 1 szab.) a VIII. osztály, mely után a többi így következnek egymásra: VII., IV., V., — VI. és III. (egyformán) I. a), I. b) és II. (22 jó, 31 szab.) a IX. fejezet alatt le van írva az intézeti tornaverseny s a győztesek névsora.

Ösztöndíjas tanuló egy volt (a VIII. oszt.) az intézetben, a ki a Lippay ösztöndíját (150 forint) kapta. — Az intézethez kötött öt kisebb alapítvány kamatait: (4—21 frt) öt jó viseletű s előmeneteli tanuló élvezte. — Egyes jótévkö adakozásából kilencz tanuló kapott egy-egy aranyat jutalmul, míg 3 könyvkereskedő összesen 20 könyvet adott a jobb tanulók közötti kiosztás végett.

A tornaverseny győztesekinek jutalmazására a község. miniszter 80 frtot adományozott s miből egy tanuló 10, ketten 5—5, és egy 3 frt jutalomban részesült, a megmaradt 57 frton pedig jutalomkönyveket osztottak ki 25 nyertes tanuló között.

Nem lenne teljes ismertetésünk, ha meg nem emlékeznénk egy igen fontos és czél szerű újításról, a mi reális. értesítőbe figyelmünket magára vonta. Exner Győző, tornatanár és Arókay Antal dr. iskola-orvos ugyanis erőméréseket tettek fel a VII. oszt. 20 tanulójáról a tanév elején és annak végén, s arról kimutatást közölnek az értesítő 75. és 76. lapjain. A tanulóság kimutatást igen érdekes tanulmányozni és óhajtott volna, hogy legalább a 4 felsőbb osztály növendékeiről közöljenek a középiskolai értesítőhöz hasonló adatokat, a mi új ösztönzésül szolgálna a tanulóknak arra, hogy testüket e téren is erősítsék, s a testgyakorlásokat nagyobb kedvvel üzzék.

Az intézet fenntartásának költségei a múlt tanévben 49.682 frtot tettek ki, a minek legnagyobb részét (29.003 frt) az állam fűdözte, míg a város 4.950 frttal segélyezte az intézetet, s a tanulóktól különféle díjak címén 9338 frt folyt be.

A tanulók által mulasztott rendes tanulási órákról is közöl az értesítő részletes kimutatást, a miből megtudjuk, hogy 230 tanuló mulasztott összesen 5727 órát, s csak 63 tanuló volt olyan, a kik nem mulasztottak. A mulasztások legnagyobb részét betegség okozta.

A múlt tanévben új fegyelmi szabályokat is alkotott a tanári testület, a minek eredménye meg is látott a tanulók magaviseletén.

Tornászati kirándulást összesen 36-ot tettek a tanulók; egyéb tanulmányokkal kapcsolatban pedig összesen 26-szor rándultak ki a tanulók az illető szaktanárak vezetése mellett. Legnagyobb kirándulást tett az V. VI. és VII. osztály (Budapestre és Szobra). Alcsutra pedig együttes kirándulást tett az intézet 74 tanulója majdnem az egész tanári testület vezetésével. — Irodalmi téren kitűntek a tanári testületből Bakos János és Exner Győző mellett: Szkopál István, Wolf Béla és Téry József.

Iskolai ünnepély 5 volt a tanév folyamán melyekből kettőt az önképzőkör rendezett. Megemlítjük még, hogy az önképzőkör az „Eresztet-alapítványra” 54 frt 95 krt gyűjtött.

Székesfejérvár szab. kir. város ezredéves alapítványi okleveléből megtudjuk, hogy a város 10.000 frtos alapítványt tett le a helybeli két középiskolát végzett két tanuló fűlegítésére, a kik magasabb tudományoknál élve, e téren kitűnnek. — Az értesítő végén a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókat közli az intézet igazgatósága, a miben figyelemzteni a szülőket, hogy régiebb kiadású, elrongyolt könyveket ne vásároljanak, s hogy a tankönyveket köthessék be.

— y — cz.

(Folytatása következik.)

Gabonaárak.

— 1899. július 22. —

Buza	8:90—9.
Rozs	6:50—6:70.
Arpa	5:30—6:40.
Zab	5:90—6:20.
Kukoricza	5:50—

KÖZGAZDASÁG.

A csóri tejszövetkezet.

— Saját tudósítónktól. —

Csoór, július 22.

Csoór község lakosainak igen jelentékeny jövedelmi forrását képezte a szőlő és a káposzta. A szőlőt immár elpusztította a phylloxera, a káposzta termelést pedig a káposzta folytonos árhanatlása már csaknem egészen tönkretette. A község határában terjedelmes és könnyen hozzáférhető rétek és legelők vannak. A csóriak gondoskodtak egy újabb jövedelmi forrás felett s így született meg nálunk a tejszövetkezet eszméje. A sok rét és legelő megkönnyítette nálunk a tejszövetkezet felállítását. Az eszmét tett követte.

Irtak a „Fejérmegyei gazdasági egyesület”-nek utbaigazításért, de haszntalan, mert még csak arra sem érdekesítették a jóra törekvő csóriakat, hogy válaszoltak volna leveleikre. Ugy látszik, mintha e gazdasági egyesület kihaló félben volna, mert csak a címzet viseli, de a működésére nem gondol.

Ekkor felkérték Vasadi Balogh Lajos gazdasági szakíró, ki kész örömmel vállalkozott arra, hogy a csóri néppel megismerteti a tejszövetkezetet. Szavát be is váltotta, s f. é. jan. 19-én ellátogatott Csoórra, hol a tömegesen egybegyűlt gazdáknak világosan, népiesen megmagyarázta a tejszövetkezet mibenlétét s nagy hasznát. Már ezen ismertetés alatt a gazdák elhatározták, hogy megalakítják a tejszövetkezetet. Ezen czéla kebelükből 6 tagu bizottságot küldtek ki, amely érintkezésbe lépett Sierban János országos tejgazdasági felügyelővel és őt meghívta a tejszövetkezet megalakítására.

Sierban János febr. 22-én megjelent a csóri gazdák gyűlésén s szakavatott, tanulságos beszédet mondott a tejszövetkezetéről, a melynek hatása alatt a gazdaközönség és az urod. tisztviselők megalakították a „csóri tejszövetkezetet”, egyszersmind az üzletrend és az alapszabályok is megállapítottak. Az alakuló gyűlés megválasztotta a 7 tagból álló igazgatóságot és a felügyelő-bizottságot. Az igazgatóság a székesfejérvári törvényszéknél a tejszövetkezetet a kereskedelmi társas körök czéggjegyzékébe bejegyeztette, s május 14-én megkezdte már működését, miután a szövetkezet számára a község közepén egy helyiséget 4 teremmel, centrifugál géppel és a szükséges kellékekkel 1500 frt befektetésig felszerelt. A szövetkezetben egy vajmester és két segéd működik állandóan.

A Szövetkezet tőkéje az üzletrészekből foly be. Egy üzletrész vagyis részvény ára 1 frt, melyet a gazda belépéskor fizet, s valahányszor tehén állományát szaporítja. Van már 66 részvényes 162 tehénnel, a mely szám okvetlen emelkedni fog, mert a tejszövetkezet télen nyáron előnyére szolgál a gazdaembernek.

A Szövetkezet czélja a tejet előnyösen értékesíteni, s így a gazdaközönség fenntartására egy új jövedelmi forrást állandóvá tenni.

A Szövetkezet a főszlyt az édes tejből készítenő első rendű thea-vajra fekteti, a melyt hetenként mintegy 100 kilót állítanak elő, szeptember elejétől pedig korlátlan mennyiségben, a mennyit a beadott tejből csak készíthetnek.

A theavajat a bécsi első tejszarnok veszi át, a hová a császári és több főhercegi s más-

előkelő uradalom szállítja tejkészletét. *Székesfejérvárot* a Szövetkezetek theavaját *Boross Sándor* Kossuth-utózái pék boltja árusítja.

A Szövetkezetbe naponként körülbelül 800 liter tejet hordanak be, a melyből 30—35 kgr. vaját készítene. A lefölözött tejből készült naponként 60 kiló turó, melyet a székesfejérvári piacon értékesítenek.

Vajjon van-e a Szövetkezetnek haszna? A számok megmutatják. A Szövetkezet a tej literjét 5-krajczárral veszi. Május hóban 11412 lt. tejet adtak be 570 ~~ft~~ 62 kr. értékben. Juniában pedig már 16385 lt. tejet 819 ~~ft~~ 25 kr. értékben. Első sorban tehát a tejszövetkezet a tejet kétféleképpen értékesíti, másodsor pedig a közönségnek könnyen hozzáférhetővé teszi a tej-neműek bevásárlását, nem kell ide-oda szaladgálnia s jót kap, mellette még olcsón. Így míg Budapesten a lefölözött tej literjét 6 krajczárért árulják, addig a csóói nép 2 krajczárért veszi. A savó is nagy keletőségnek örvend. S míg így ők a tejszövetkezet révén szép haszonhoz jutnak, amellet vevőik is jól járnak, mert nem esznek fagygyut vaj helyett.

S ezt a csóói nép *Fligler* György plebánosnak, *Jankó* József tanítónak, *Pente* Gyula jegyzőnek köszönheti, a kik fáradságtalanul működnek a Szövetkezet felvirágoztatásán és a nép anyagi jólétének fellendítésén.

Itt van egy példa, mint kell egy községet a hanyatlástól és elszegényedéstől meg-

menteni. Csak kéz kezet fogjon, az eredmény nem marad el. Buzgóság, türelem és kitartás sokat tehet a nép javára.

+ **A szállítmányok megdézsmálása.** A kereskedői és iparos körök már régóta panaszkodnak arról, hogy a vasuti küldemények a szállítás alkalmával kisebb-nagyobb mértékben megdézsmálnak; kivált pedig a bort és szeszt tartalmazó hordók megfuraának és sokszor nem csekély súlyhiánynyal érkezik rendeltetésük helyére. E panasz tárgyában a kereskedelemügyi miniszter hivatali előde már egy ízben intézkedett 189. évi 46495. sz. a. kelt leiratával, melyben a küldemények, főkép a hordók tartalmának a megdézsmáltatástól való megóvására a Franciaországban használatban levő csomagolási módot ajánlja a kereskedői körök figyelmébe, mely csomagolási mód abban áll, hogy kivált a drágább borok és finomabb szesz italok kettős hordókban, vagy mézgával bevont, vagy pedig zsákba burkolt hordókban szállítatnak. Az említett leirat figyelmeztette az érdekelt köröket arra is, hogy a hordók megturása és egyéb küldemények megdézsmálása sok évi tapasztalat szerint többnyire már a feladás előtt, vagy a rendeltetési helyre való megérkezés után történik, úgy hogy a szállítás tartama alatt törtétnek vélt súly- és tartalomvesztéség igen sok esetben nem esik a vasut kezelő közegeinek rovására. — Miután f.

évben több kereskedelmi és iparkamara ismételtén szóba hozta a vasuti küldemények megdézsmáltatása által elkövetett visszaéléseket, a kereskedelemügyi miniszter f. évi június hó 18-án 19806/VI. sz. a. kelt leiratában közölte az összes kereskedelmi és iparkamarákkal, hogy a szóban forgó bajokra valamennyi önálló igazgatással bíró hazai gőzmozdonyu vasut igazgatóságának figyelmét újból felhívta és és egyuttal utasította az igazgatóságokat: szorítsák az állomás főnököket személyes felelősség terhe alatt arra, hogy a raktári kezelés éber figyelemmel tartása által a küldemények megdézsmáltatásának lehetőleg elejét vegyék. Hogy az említett visszaélések lehetőleg csökken-tesse, a miniszter leiratában annak az óhajnak ad kifejezést, hogy az általánosságban előadott panaszok helyett konkrét esetek hozassanak a vasuti igazgatóság tudomására, a kellő adatok közlése mellett, hogy az igazgatóságnak a vizsgálat megindítása lehetővé tétessék.

Felelős szerkesztő: *Chay Antal*.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona érték

és több, kisebb-nagyobb nyeremény.

összesen 1006 nyeremény **100,000** korona értékben,

Egy sorsjegy ára **20** krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja

Budapesten: a „**Hermes**“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Drottya-utca 8.,
vagy **Szegeden:** a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek **a nyerő kívánságára** készek az **50.000 korona értékű főnyereményt** egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárusító helyeken.

Viszontelurúsítók forduljanak a kiállítást rendező
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelék.

Első magyar automobil-kocsi MENETRENDJE.

Érvényes 1899. október 15-ig.

A Magyar Király- tól a vasutra.		A Városház-térről a szőlőbe és vissza.	
Reg.	5 ó. 45 p.	Ind. reggel	6 óra 45 percz
"	6 " 15 "	" délb.	12 " "
"	8 " " "	" d. u.	4 " 30 "
d. e.	8 " 50 "	" este	6 " 35 "
"	9 " 30 "		
"	10 " " "		
"	11 " " "		
d. u.	1 " 30 "		
"	2 " 15 "		
"	3 " " "		
"	4 " " "		
"	6 " " "		
este	7 " 40 "		
"	8 " 30 "		
"	9 " " "		
"	9 " 45 "		
"	11 " " "		

Vasár- és ünnepnapokon külön kocsi jön a szőlőlőből éjjel 12 órákor vissza.

Béreltetjegyek 10 darab a vasutra 1.20, a szőlőbe 1.50. Kapható Strasser Róza, Krausz Verona, Rotter Izsák dohányárudájában és a tulajdonosnál.

SZIGETI NÁNDOR,
műszerész.

MEGHIVÓ.

A

„SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKEDELMITÁRSULAT”-nak

1899. évi július hó 16-ik napján összehívott közgyűlése határozat képes nem lévén, a

tisztújító közgyűlés

a kereskedelmi akadémia helyiségében, 1899. évi július hó 24-ik napján, azaz hétfőn délután 5 órákor fog megtartani, melyre a társulat t. tagjait tisztelettel meghívjuk.

Kelt Székesfehérvárott, 1899. évi július hó 16-án.

WERTHEIM ARMIN,
társulati elnök.

Dr. SZABADY JÓSEF,
társulati titkár.

284. 1—1.

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO” részére
jutányos arért vesz fel a kiadóhivatal
(Szammer Imre könyvnyomda.)

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Lábbal tiporva

lesznek a padló fénymazák, miért is tartósságot igényelnek. A ki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

— pénzt az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jónak elismert **padlófénymazák** kaphatók:

Schramm Kristof lakk- és kence- + + + +
+ + + + gyáraiból

ALAPITTATOTT 1887. ÉVBEN.

Győr, Bécs, Simmering, ^{Majna melletti} Offenbach

Schramm Kristof-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült **padlófénymazái** tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyártmányt felülmulnak. A sok értéknélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon **Schramm Kristof** neve látható legyen.

Továbbá: **mosható zománc-festékek** elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó-szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománcozására konyhákban és fürdőszobákban. — **Copal butorlakk, Copallak** belső használatra **Damarlakk, Börlakk, Szárító-firnisz, Politurlakk, Vasslakk és Brunolin**, mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyancsak a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezőik részére **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestalllakk, Schleif és Lazurlakk** eredeti 1 kgrammos dobozokban.

Kapható: **Ifj. Tógl Gyula,**

fűszer és festék kereskedésében Székesfejérvár.

213. 10—8

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Nincs többé láb fájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, nincs többé bőrkeményedés, sem lábdaganat, nincs többé fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőit **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott asbest-talpbetéttel látja el.

Számtalan köszönő levelek közül csak kettőt említünk.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ó cs. és kir. Fensége Lipót Salvator Főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-Gyár.

Budapest.

Cs. és kir. Ó Fensége Lipót Salvator főherczeg az asbesttel bélelt cipőivel **nagyon megvan elégedve**. Hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem úgy fáradtak ki, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbetéttel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldje ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest betétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szives tanácsát köszöni

Dánáson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő híve **Vekerle Sándor.**

Az asbest talpbetétek kitűnőségét legjobban bizonyítja az is, hogy a cs. kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek már eddig is

22500 pár szállítattott.

Nagybani elárúsítás: az Országos Központi főraktárban. Általános Asbestáru-Gyár betéti társaság. Budapest VI. Sziv utca 18.

Páronkint való elárúsítás Székesfejérvár és Fejérmegye részére.

Langraf Gábor és Fla bőr- és cipész kellekek áruházában Székesfejérvárott, belváros Jókai-utca 8.

Férfiak és nők részére

Á r a k:

Leányok és fiúk részére

kettős vastagságu, párja 1.20
egyszerű vastagságu, párja —60
Asbest homok talp, párja —40

kettős vastagságu, párja —60 kr.
egyszerű vastagságu, párja —30 kr.
Asbest homok talp, párja —20 kr.

Hintő por csomag 30 kr.

Viszontelárúsítóknak megfelelő engedmény. Naponta postai szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Csomagolás ingyen.